

17920.

N° 16

907

XXVII.

10

1663,9.

Q. D. B. V.
DISSERTATIO JURIDICA
INAUGURALIS,
DE

INCERTA DO-
TIS PROMISSIONE,
ad l. un. C. de dot. promiss.

Quam

Σω Θεσ.

Ex Decreto & Autoritate

MAGNIFICI, AMPLISSIMI
ET NOBILISSIMI ICTORUM
COLLEGII.

In inchyta Argentoratensium Academia

Pro impetranda Doctorali Licentia, & supre-
mo in Utroque Jure Gradu

Solemniter defensum ibit.

Mens. Jun. die

JOH. PHILIPPUS Krauß/
è Suevis Ravenspurgensis.

ARGENTORATI,

Literis SPOORIANIS.
ANNO MDC LXIII

608.

INSTITUTIONE
DE
INSTRUMENTIS
DE
INSTRUMENTIS
DE
INSTRUMENTIS

INSTRUMENTIS
DE
INSTRUMENTIS
DE
INSTRUMENTIS

INSTRUMENTIS
DE
INSTRUMENTIS
DE
INSTRUMENTIS

INSTRUMENTIS
DE
INSTRUMENTIS
DE
INSTRUMENTIS

INSTRUMENTIS
DE
INSTRUMENTIS
DE
INSTRUMENTIS

INSTRUMENTIS
DE
INSTRUMENTIS
DE
INSTRUMENTIS

PROOEMIUM.

UTi non possumus non illud Aristippi apud Laërtium, percontanti cuidam, quæ potissimum adolescentibus essent discenda, reponentis, quæ viris usui forent, probatum ire, cum ipse Justinianus *proem. l. §. 3. cupidam ll. juventutem, ejusmodi, quæ in ipsis rerum argumentis obtinent, imbui velit & tingi: ita errorem istum, quasi ea, quæ subtilitatis nomine commendantur, in fori tritura nullius æstimentur, neque usum sui præbeant, quamvis magnoperè gliscat, longè tamen perniciosissimum, eoque magis animis, juvenum præsertim, eximendum ducimus. Evenit hominibus, quorum ratio ita fert, quod isti Lucio Titio in l. 88. & ult. de legat. 2. qui dum pleno jactat ore, se testamentum fecisse sine ullo Jurisperito, rationem sui animi potius secutum, quam nimiam & miseram (Jurisconsultorum scil. l. 12. de injust. rupt. irrit. f. t. l. ult. C. de testam.) diligentiam, magnum sibi periculum attrahit, nisi enim Jurisconsultus temeritatem ejus adjuvasset, ex subtili jure pro eo disputando, quasi ipsius verbis adjecta esset clausula codicillaris l. 29. §. 1. de testam. miseri ultimum, tam accuratè scil. conditum elogium, exitum invenisset nullum. Nimirum uti religioni opposita superstitio, juxta Thomam, specificatur (ita loqui amant) partim ex objecto, partim ex modo, dum vel non verum objectum, idolum v. g. vel ve-*

rum quidem, sed non eo, quo par est, modo, quis veneratur, & religioso prosequitur cultu, quibus gemina scribit Casaub. ad Perf. Sat. V. pag. 460. *Veteres, inquit, distinguunt inter religionem & superstitionem. Illam putarunt esse Deorum patriorum more patrio cultum, hanc peregrinorum Deorum, vel etiam suorum cultum peregrinis nec consuetis ritibus. Quare inter precepta veterum, quibus de religione aliquid sanciebatur primum semper illud: Θεοῖς πατρίοις ναῖν οὐκ ἐπέκειναι σέβει κατὰ τὰ πότνια.* Ita & alia est subtilitas futilis, nimia & otiosa, quæ scil. vel in objecto, vel in modo peccat, alia vero laudabilis, tum ad constituendum, tum ad discendum jus necessaria. Hæc omninò studiosis est commendanda *l. un. C. de professorib. qui in urb. Constant. 12, 15. l. 2. §. 15. C. de V. I. E. oportet enim per omnem viam subtilitatem simulq. pietatem (ἀρεσκείας καὶ εὐσεβείας, subtilitatis & pietatis) transire. Nov. 89. cap. 12. §. ult.* Sicque genuina legislatoris mens patet, materiæ ex suis cubilibus in apricum pertrahuntur, plurimum enim in excutienda veritate cognitionis subtilis diligentia adfert, *l. 10. §. 5. ff. de question.* Et hæc est illa clavis, minimè Laconica, legibus expediendis applicanda, uti enim nonnisi subtili tractatu præhabito, constitutæ sunt *l. 15. §. 1. C. de legit. hered.* ita etiam exserta animi & accurata cogitatione enucleandæ sunt & expendendæ. Misera autem ista diligentia insuper est habenda, ut vana & captiosa explodenda, *l. ult. C. de LL. ne subtilitas ipsa in perniciem utentis revertatur, l. 7. C. ad Serm. Trebell.* Media itaque via incedentes, operam nos non abufuros (ut cum Terent. in prolog. Andr. loquar.) puramus, si materiam de incerta dotis promissione, occasione *l. 1. C. de dot. promiss.* nonnihil latius diffundamus, & quid varii circa illam Glossatores variis animis sentiant, exponamus simul & ex

^{3.}
& excutiamus, nec enim audimus Raphaelem Fulgosum, Antecessorem Patavinum in l. *si in solutum* 6. C. d. O. & A. & l. *ad officium* 3. C. *commun. divid.* Ubi postquam retulisset dictum Cyni, quod sicut olim idola pro Diis, ita nunc Glossatores pro Evangelistis, adorentur, subjicit, volo potius pro me Glossatorem, quam textum, nam si allego textum, dicent Advocati diversæ partis & etiam Judices, credis tu, quod Glossa non ita viderit istum textum sicut tu? Verum ad ipsam rem accingamur : Deus T. O. M. oculis mentis lumen affundat, quo veritatem, cognitu difficilem, videant clarè, visa porro & aliorum ingeratur oculis.

Q. F. F. Q. S.

De Incerta dotis promissione, ad l. 1. C. de dot. promiss. & nuda pollic.

Imp. Alexander A. Claudia.

FRustra existimas actionem tibi competere, quasi promissa dos tibi, nec præstita sit: cum neque species ulla, neque quantitas promissa sit, sed hæcenus nuptiali instrumento adscriptum, quod ea, quæ nubebat, dotem dare promiserit. PP. Kalendis Aug. Pompeiano & Peligno Conf. 232.

HOc in rescripto evolvemustum partes externas, sive ea quæ extra constitutionem sunt; tum Constitutionem ipsam: partes externas dico, τὰ ἐπιγραφὰ καὶ ὑπογραφὰ: inscriptionem & subscriptionem. Inscriptio hæc est; Imp.

A 3

Imp. Alexander A. Claudix. Ostenditur autem his verbis & Imperator rescribens, & consulens, persona privata. Singula verba videbimus.

Imperator) vox hæc ex origine sua & primitus denotat eum, quem Græci στρατηγὸν appellant, sivè belli ducem: qui veteribus etiam Prætor dicebatur, uti notat Q. Asconius Pædianus in III. Orat. Ciceron. contra Verrem, verbis, cohorti prætoris, explicandus, addens; Veteres omnem Magistratum cui pareret Exercitus, Prætorem dixerunt. Unde & Prætorium Tabernaculum ejus dicitur, & in castris porta Prætoria, & hodiè quoque Præfectus Prætorio. Sic capitur §. 1. de jur. pers. ubi vocabulum Imperatores Theophilus per τῶν πολέμων ἡγεμόνας rectè vertit. Postea hoc nomen, quatenus ἐξουσίαν αὐτοκρατορίας, plenam absolutamque potestatem denotat, proprium Principum Roman. factum esse, videtur. Indicat hoc Aurelius Victor, cum de Octavio scribit: eum pro Rege Imperatorem, vel sanctiori nomine Augustum vocatum, quod & in Successores publicâ Scripturâ bucusque derivatum est, adeoque hæc vox ἐξουσιῶν, per se & sine adjectione Romani tituli, semper deinde Principem Romanum significavit. Uti in nuperâ Disput. cui titulus, Sacrum Roman. Imperium, Ampliss. & Magnif. Dn. Bæcler. adversus criminationes Blondelli accuratè tutatus est.

A.) hæc litera A. est nota vocabuli Augustus, quo Imper. Alexander cohonestatur. Nomen auspiciatum & boni ominis, singulari Prudentium consilio & cura inventum: audiamus Florum lib. 4. c. 12. tractatum, inquit, in Senatu, an quia condidisset Imperium, Octavius scil. Romulus vocaretur: sed sanctius & reverentius visum est nomen Augusti, ut scil. jam tum, dum colit terras, ipso nomine & titulo consecraretur. Conjungas hæc Sueton. August. 7. ubi nominis originationem tradit, aliam quam sequioris ævi scriptores, qui ab augendo Imperio dictum volunt Augustum, cum Imp. pietas cum Justin. §. ult. 1. de liberr. omnia augere, & in meliorem statum reducere desideret, allusione potius vocabuli, quam originationis veritate, ducti. Xiphilin. titulos Cæsaris, Imperatoris, Augusti, ἱερὰ δῶματα sancta

912. 110.
f.
sancta nominat, appellat. Græci σεβαστὴν καὶ ὄσιον, h. e. venerabilem, interpretantur, juxta illud Ovid. 1. *Faistor.*

Sancta vocant, Augusta, Patres; augusta vocamus

Templa, Sacerdotum ritè sacrata manu.

Hujus & augurium descendet origine verbi:

Et quodcunque sua Jupiter auget ope.

Alexander) Non tam ex nomine, quam meritis æstimandus Imperator. Cum milites malè haberet portentosi, & nullius non criminis comperti hominis, Heliogabali, principatus, resque jam propè tumultum esset, consobrinum suum, Alexandrum, Mammææ filium, adoptavit Heliogabalus, cum que Tiberinus, Traçticius & Impurus homo, quo nomine pathici designantur, (his elogiis autem post mortem infamatus est) postquam propè triennium, uti Lamprid. in vita ejus tradit, vel uti Dio annos 3. mens. 9. ut cœperit A. C. 218. finierit A. C. 222. juxta Cuspiniani computum anno 226. regnavit, vel potius omnia perturbavit. à militibus vità dejectus esset, successit pessimus, quasi ad remedium generis humani (solitâ Rom. *μεγαληγορία*) & quo vitia præteriti, melioris principis interventu pensentur, uti Tacitus loquitur, 4. *Histor.* 74. 4. Optimus Princeps M. Aurelius Severus Alexander, suffragante ipsimet Cæsaris nomine, quod jam ante aliquot annos meruerat, & magis suffragante vita & moribus, quæ sunt verba Lamprid. *in vit. cap. 2.* ubi & causas tam laudati Imperii colligit. Initium Principatûs ab illis, quorum recens invidia durabat, meritò petatum, indigni enim honoribus submoti sunt, & ad pristinam vililitatem redacti: tempora negotiis accommodata, otio intercepta: plurimùm autem & totis diebus juri dicundo vacavit, leges diligenter & eruditè tulit, operâ & relatione juris peritissimorum hominum, quorum tempus istud multos tulit, qui erant discipuli Papiniani splendidissimi, Pomponius, Alphenus, Celsus, Venulejus, Modestinus, Africanus, (quamvis Lampridio, Africanum sub Imperium Alexandri reponenti, fidem non habeat Cujac. *in tract. ad Afric. pag. 1. & observ. 7.*) Fabius, Sabinus, Callistratus, viri amantes Principis sui, & qui de illo nec ipsi riderent, nec risui esse vellent, qui nihil venderent, nihil fingerent, ad bonum faciliè consentirent. Lamprid. *in vit. sub fin.*
horum

horum consuetudine nihil jucundius dixit, his recreati se magis, quam
 cibis delicatissimis: præcipuo autem amore Iulium Ulpianum & Pau-
 lum complexus est, de quorum autoritate pleraque agebantur: ille
 enim Domitius Ulpianus Alexandro primùm tutor, deinde consilia-
 rius, tandem & Prætorio Præfectus designatus est: & quia ejus consi-
 lio præcipuè Remp. rexit, idè summus Imp. evasit: inquit Lamprid-
 Lectioni & Subscriptioni Epistolarum quotidie certas horas impendit,
 multis sua manu adjectis aut detractis, potissimum autem in jure
 condendo leges veteres & earum peritos consuluit, quod nec ipse
 Grotius in *Flor. Sparson. ad Jus Justin.* illi denegare, quamvis aliis (con-
 tra equidem l. 8. C. de LL.) sustinet. Egregium extat exemplum in
 l. 4. C. de contr. & committ. stipul. ubi Imper. noster Sabinæ rescripsit,
 secundum responsum Domitii Ulpiani, amici sui. Quo autem hæc valeant,
 infra patebit. Severi cognomentum ab re tulit, severam nimirum
 disciplinam, tam in tribunos, quam milites: quamvis etiam aliorum,
 furti præsertim, delictorum, vindex erat acerrimus: cujus non
 minimum dedit specimen in Thurino Verconio, hic, cum suffragium
 apud Imperatorem promississet, atque pronuntiasset se Imperatori
 quidem dixisse, (cum nihil dixisset) sed in eo pendere, ut adhuc impetraret,
 fumum hoc pacto vendens: Alexander hominem accusari, &
 ad stipitem ligari, fumoque ex stipulis & lignis humidis necari iussit,
 superindicante præcone; fumo pereat, qui fumos vendidit. Quo
 nihil fecisse asperius toto Imperii sui tempore, judicat Philipp. Me-
 lanthon in *Chronic. Carion. in vit.* Perit in expeditione Germanica,
 Maximini dolo, unà cum Mammæa matre (quamvis alii aliter) cum
 imperasset annos tredecim, & dies novem, vixissetque annos 29.
 mens. 3. d. 7. hæc ex *Chronic. Euseb. & Lamprid.* Exitus ab Eusebio
 refertur in A. C. 237. Severo & Quinctiano Conf. 18. d. Martii. Quem
 sequitur Bæcelinus in *nucleo Histor. Universal.* Petav. autem & alii num-
 merant annum 235. Multum enim obscuritatis & difficultatis quoad
 Chronologiam, in hoc seculum incubuit, valdeque controversa sunt
 Rom. Imp. tempora, de quibus Disputat, Petav. *Ration. Temp.* Authot
 ergo nostræ constitutionis est Imp. Alexander, hucusque, quatenus vi-
 sum, nobis adumbratus: Princeps juris religiosissimus, βασιλεὺς ὁ δει-
 κνόμενος καὶ νομιμότητος. Postquam enim Responso Iuliorum, &
 eorum

7.
eorum autoritas negligi ac flocci haberi cœpit, ex Imp. Rescriptis
jus redditum est potissimum, quamvis aliquando gratiæ plus æ quo-
datum fuisse, negari vix possit: Unde etiam Macrinus Imp. omnia
Rescripta veterum Principum tollere in animum induxit, ne leges à
malis & imperitis Principibus, in hujus vel illius gratiam latæ, aliis de-
inde casibus applicarentur. *Capitol. in vit. cap. 13.* Quod, ne de nostro
Imperatore sentiamus, suadet & vitæ morumque integritas, & Juris-
consultorum, de quorum responsis Pandectæ præcipuè confectæ sunt,
summa apud illum autoritas. Plurimum autem juvat inquisitio,
quibus quis Princeps in condendis legibus usus sit Jctis, ex quorum
deinde responsis parallelis, Constitutionibus Principum lux affundi
queat. Sic Magnif. Dn. D. Tabor in Disputat. de defensione rei ab-
lantis, tractatui de Confrontatione, qui nuper lucem vidit, adnexâ,
l. 3. C. de Accusat. quæ ipsa nostri Imperatoris Alexandri est, ex loco Ul-
piani, isti Rescripto gemino, l. sc. 33. §. 2. ff. de Procurat. explicandam
duxit: Unde enim verior, inquit, interpretatio Rescripti ad supplica-
tionem petentis redditi, sumeretur, quam ex ore ejus, qui consilio ad-
fuit, si non ipsum Rescriptum concepit, l. & idem 11. de LL. l. 43. in pr.
vers. respondi. de vulg. & pup. substit.

Claudiae) hoc nomen, quod non esse negligendum docet l. 53.
pr. sub fin. C. de Episc. & Cler. super est nostro Rescripto, quasi consu-
lens, cujus supplicationi responsum est, scemina fuerit; Verùm hoc
corrigi, inque illius locum Claudio, viri nomen, substitui debere,
ipsa Rescripti verba insinuant, quod ea, quæ nubebat dotem dare pro-
miserit, jam autem promissis stare detrectet, non sponsus, non mari-
tus. Fuit ergo Consulens homo privatus, ad ejusmodi autem homi-
nem, privatum Rescriptum quod dirigitur, in specie vocatur Subscri-
ptio vel annotatio seu subnotatio, l. r. C. de prec. Imp. offer. §. r. l. quib.
non est permiss. fac. test. quia Princeps, qui etiam præsens ferè libellis
adiri solebat, l. 33. de re judic. l. 21. rem rat. haberi. Quid sibi videretur,
juri & æquo consentaneum, libello supplici subscribebat. Privatis
enim ad Principem non dabatur aditus, nisi per libellos, inprimis à
temporibus Tiberii. Tacit. lib. 4. Annal. His libellis Princeps aut sub-
scribebat, aut signabat eos, aut subnotabat. Subscribere est proprio
Chirographo annotare, l. singulos. 30. ff. de testam. Signare annulo:
B sub-

8.
 Subnotare, brevibus verbis aliquid scribere. Subscriptio fiebat sacro
 encausto, l. 6. C. de divers. rescript. quò nemini uti licitum, pœna post
 proscriptionem honorum omnium capitali sancita. Hæc quoad
Enycaulid, sequitur i Troysazn.

PP. (propositum) Kal. Aug. Pompejano & Peligno Coss.
 232.) Subscriptio nob. mensem & annum, quo hoc Rescriptum emis-
 sum est, indicat, congruit autem, secundum Gothofredum, in annum
 C. 232. hic autem per Coss. nomina designatur, juxta morem, tum ad-
 huc usitatum, quem custodiri Constantinus etiam in Rescriptis iussit,
 l. 4. C. de divers. rescript. & Perez. ad istum tit. n. 8. Tempore demum
 Justiniani Abbas quidam Rom. Dionysius Exiguus nomine, unde
 etiam vocatur æra Dionysiana, tempora à Christo nato, pietati conve-
 nientius, suppurare cepit. Quamvis autem hæc æra sit antiquissima,
 illam tamen toto biennio minorè esse, quam debeat, vult Sethus Cal-
 visius in *Isag. Chronolog. cap. 46.* Plurimis autem hanc rem exsequitur
 singulari tractatu, de vero anno *nativitatis Christi*, Gerhard. Joh. Vossius.

Nominantur Consules Pompejanus & Pelignus, verùm hujus
 nulla fit mentio in Fastis, quapropter Gothofred. in notis substituit
 Felicianum. Porro & alia subest difficultas, subsignatur enim an-
 nus 232, in quem annum tamen Cons. incidunt Agricola & Clemen-
 tinus: quorum autem Constitutio facit mentionem, in annum 233,
 conveniunt, adeoque in vicem 232. annus 233. surrogari debet, si, uti
 par est, ad Fastos, quos sequitur Baronius in *annal. Eccles. in anno 132.*
 233. & in illis designatos Cons. oculos reflectamus.

Rescriptum ipsum recta est facili tributione dispefci potest, in
 facti speciem, & juris decisionem: facti species quamvis exsertis ver-
 bis non exponatur, rationi tamen decidendi involuta ita formari po-
 test: ea quæ nubebat, marito Claudio, nuptiali instrumento, dotem
 indefinitè, nulla vel specie, vel quantitate expressa, dare promisit, po-
 stea maritus certum quid sibi dari petit, quod cum detrectaret fœmi-
 na, Principem supplici adit libello, illiusque sententiam super hac re
 exquirat. Hæc facti species, de qua sententiam rogatur Imperator
 omnino verbis Constitutionis respondet. Odofred. in *nostra l. 1. facti*
 speciem ita deformat: Quidam accessit ad Principem, & coram eo sic
 proposuit; Domine Imperator, quædam mulier nupsit mihi, & pro-
 misit

9.
misit mihi dare aliquid in dotem, non autem promisit mihi certam rem, vel certam quantitatem pecuniæ, numquid datur mihi actio contra eam? Certè non. Eandem facti speciem, respicientem personam mariti, qui duxit mulierem, puta Titiam, & ipsius Titia, quæ accepit Claudium in virum, cuique dotem promisit, deducit Sichardus in suis comment. ad nostram. l. 1. num. 2. & 3. Nos itidem singula verba, quatenus in Constitutione habentur, perspicuemus.

Ea quæ nubebat) hisce verbis, altera persona, quæ hunc ini- vit contractum, innuitur : quod ad causam efficientem proximam, seu ad Subjectum pertinet. Promisit ergo dotem sponso Claudio, scæmina sponsa. Ubi notandum, quasdam personas ad dotis Consti- tutionem ratione officii teneri, & jure ordinario: hujusmodi sunt pa- ter & alii in linea paterna ascendentes: dotare enim filiam, eique hon- nestè nubendi conditionem quærere, paternum est officium, l. 19. ff. de R. N: l. ult. C. de dot. promiss. adeo, ut pater etiam officio jus dicen- tis, seu officio nobili, uti loquuntur, ad dotem filia dandam adigi pos- sit. Gail. 2. observat. 45. vid. Joachim. à Beust. tract. de matrim. part. 3. cap. 4. Nam scum maritus onera matrimonii sustinere cogatur, & pro hisce oneribus vicissim omnes fructus dotis, quam ab uxore acce- pit, ipsius lucro cedant, etiam hoc onus, dotandi scil. filiam, ut hujus- modi onerum partem, ferre debet. l. 20. C. de Jur. dot. Personæ au- tem alia non tenentur, nisi quædam ex magna & probabili causa: Probabilis autem causa putatur esse in matre, non tantum si mater sit dives, pater inops, verum etiam, si mortuo patre ipsa filia inopia la- boreat. Legibus etiam hoc specialiter cautum est, ut mater hæretica filiam Christianam dotare cogatur. l. 19. C. de heret. & Manich. ad quem textum fortè respexit Tribonianus in l. 14. C. de jur. dot. in verb. vel ex causa specialiter expressa. Sed illud cessare cepit, postquam ex Constitutione Friderici in auth. Gazarof. C. de heret. & Manich. & Jur. Can. c. vergentes 10. ext. eod. Omnium hæreticorum bona confiscari placuit. Est tamen ejusmodi dos à matre ex magna & probabili cau- sa data, nihilominus adventitia: sunt enim diversæ quæstiones de qua- litate dotis, & necessitate dotandi. De fratribus vide l. 12. §. 3. ff. de admin. & peric. tut. ubi soror consanguinea opponitur uterina, quam non possit tutor nomine fratris dotare, etiam si ea aliter nubere non possit,

possit, quia id sit liberalitatis, atque aded à sensu contrario consanguineæ dotem dare non liberalitatis simplicis, sed simul necessitatis est: & hoc ibidem notavit Bartol. Præter has aliæ personæ nec ex magna causa devinciantur, nec ipsa conjux marito dotem dare compellitur, adeoque dos quam ipsa mulier dat, appellari potest adventitia, quod scilicet non à patre sit profecta, quæ tamen respectu ipsius mulieris talis non est.

Dotem dare promissit) Prædicatum hujus propositionis. Dos extra hanc materiam significat, quicquid alicui præcipuum sive à natura, sive ab hominibus conceditur, hinc animi, ingenii &c. dotes. Plinius hoc nomen etiam ad rem inanimatam transtulit, cum dixit Ulmum vite dotata: & Ictus ea, quæ fundo inserviunt, dotes prædiorum appellavit l. 2. §. 1. ff. de fund. instruct. leg. Ad nuptias relata dos, sumitur 1. pro dotis promissione, titulo vel causa, sic dicitur aliquis dotis nomine obligari l. 73. ff. de Jur. dot. r. r. pro dot. 2. pro jure in re dotali constituto r. r. ff. & C. de Jur. dot. 3. pro ipsa re dotali, Der Strafen Einbringen/ Ehegeld/ Brautschatz. Et hic tertius significatus videtur nostris verbis proprius. Promittitur autem dos vel ultima voluntate, l. 71. §. 7. de cond. & demon. vel inter vivos pollicitatione l. 6. C. de dot. promiss. pacto legitimo d. l. 6. stipulatione l. 20. & seqq. ff. de Jur. dot. Olim etiam dos promittebatur dictione, verbis certis ac solennibus nulla interrogatione præcedente: uti hoc etiam probare datur ex C. Theodos. de incest. nupr. ibi; dos data, dicta aut promissa. l. ult. Cod. Theodos. de dot. ibi; etiam si dictio vel stipulatio. Ejusmodi dictione autem tantum tres personæ obligabantur, ut ex Institut. Caji l. 2. tit. 9. §. 4. colligitur, mulier quæ nuptura est, debitor mulieris, si jussu ejus dicat institutus, h. e. constitutus, pater mulieris. Unde scribit Paulus in l. 41. de Jur. dot. promittendo dotem omnes obligari, innuens aliud esse, cum doti diceretur: Sic enim loquebantur, cujus fortè loco Tribonianus formulam; doti promittere, usurpavit: probabile enim est, cum nullæ sint leges in libris Justiniani de dotis dictione, Tribonianum, quibus locis prudentes vel Impp. scripserant doti dicere, vel quibus scripserant dictionem, aut sustulisse, aut reposuisse promittere & promissionem. Cujac. ad l. 1. ff. de V. O. vid. l. 79. ff. de Jur. dot. & ibi Gothofred. Fragm. Ulpian. tit. 6.

Ad.

II.

Adescriptum Nuptiali instrumento) Adeoque stipulatio
 censetur intervenisse. Duplex enim est pro instrumento praesumptio,
 una veritatis, de qua §. II. I. de inutil. stipul. altera solennitatis, si enim
 scriptum in instrumento fuerit, promississe aliquem, perinde habe-
 tur, atque si interrogatione praecedente responsum sit. §. 16. J. de inutil.
 stipul. l. 30. l. 134. §. 2. de V. O. l. 1. C. de contrab. stipul. Paul. §. sent. 7. unde
 iste §. 16. de sumptus est. Instrumentum nuptiale est, quod alias, huic
 materiae congruentius, dotale vocatur.

Neque species ulla, neque quantitas) In l. 69. §. 4. ff. de
 iur. dot. in *ἡ ἀλλήλῃ*, non demonstrata re vel quantitate, hoc effertur:
 in l. un. C. de sent. qua pro eo quod interest. vocantur casus certi, qui vel
 certam habent quantitatem, vel naturam. Ubi per prius verbum
 designantur res fungibiles, ea enim quae pondere, numero & mensura
 continentur, uno verbo quantitates dicuntur: per posterius autem
 species. Cujac. ad African. tract. 8. ad l. 44. de A. E. V. ibi; in casibus,
 in quibus agitur de re certa vel summa. Quantitas enim in pro-
 prio significato & *ἡ ἀλλήλῃ* speciei plerumque opponitur. Quam-
 vis enim res quaeque quantitates sint corpore praeditae, l. 30. l. 34. §. 4.
 ff. de legat. 1. & res corporales sint quantae, l. 95. de leg. 3. (quod maxime
 apparet in pecunia, quae modo rebus annumeratur corporalibus, ut
 in pr. I. de reb. corp. & incorp. & nummi dicuntur vindicari aequae posse,
 ac caetera corpora. l. 14. ff. de R. C. modo corpori opponitur l. 46. ff. de
 condit. indeb. l. 5. pr. de impens. in rem dot.) attamen cum haec non ita
 comparatae sint, ut usum & Dominium ex quantitate illa sua pra-
 beant, atque una alterius locum subire, ejusque vice fungi possit, ha-
 ctenus illis hoc ipso opponuntur. Magnif. & Amplif. Dn. D. Reb-
 han Praeceptor meus omni honoris cultu devenerandus, in *Hodog. Jur.*
 pag. 444. Species praeterea, Generi in Jure nostro opposita, aliquan-
 tum strictius significat: Genera enim dicimus, quae communi qua-
 dam ratione comprehenduntur, veluti homo est genus singulorum
 hominum. Singuli autem homines sunt species, quae sub eo Genere
 comprehenduntur, veluti Stichus & Pamphilus. Cujac. in *comment.*
 ad tit. de V. O. l. 54.

Haecenus perpendimus facti speciem Imperatori oblatam, mo-
 do decisionem Imperatoris ipsam, ad stateram Juris exigemus; quae
 B 3 Laco.

Laconicè, ut fieri assolet in ejusmodi Rescriptis, (quamvis Imperatorum, subsequantium præsertim, stylus, nonnunquam ad Asiaticam vergat luxuriam, potissimum cum motu proprio, *εξ οικίας Πύτωνος κληρονομίας*, aliquid ad honestatem subditorum & utilitatem constituunt.) absolvitur hæc; Frustra existimas actionem tibi competere, quasi promissa dos tibi, nec præstita sit: cum neque species ulla, ratio decisioni subdita, neque quantitas promissa sit. Intendi igitur posse actionem ex stipulatu pro exigenda dote, vir putavit: ei actioni *postea ex l. i. §. r. C. de rei uxor. act.* annexa est tacita hypotheca, non verò qualitate bonæ fidei induta est: cum hæc qualitas *b. f. in d. l. un. §. 2.* ad actionem, quæ uxori pro repetenda dote datur, satis aperte accomodetur.

Ut autem ratio hujus decisionis eò melius appareat, prælibanda quædam sunt. Quamvis dotis datio non sit de substantia matrimonii, adeoque etiam non juris naturalis, sed positivi, nec etiam juris gentici, sed civilis tantum: Græci enim uxores inter se emebant, ut tradit Aristot. *lib. 2. Pol. cap. 6.* Lycurgum verò & Solonem constat illi sanxisse, ut virgines indotatæ nubere, & sponsa præter colum & fuscum, tres item vestes, & eevi pretio empta vasa marito nihil apportaret: cujus sanctionis duæ produntur rationes, tum ne locupletes relictiis pauperioribus præferrentur, quemadmodum Plutarch. in *Apophthegm. Laconicis*, & invita Solonis atque Lycurgi scriptum reliquit: tum ut consortium viri atque uxoris sola gratia ac benevolentia, liberorumque charitate æstimaretur: imò si loci communes hic scribendi essent, possemus testem cire Apulejum, asserentem, virginem formosam, etsi sit oppidæ pauper, abundè tamen esse dota tam. Adferre enim ad maritum novam animi indolem, pulchritudinis gratiam, floris rudimentum: antestari possemus Ovidium, cui dos est sua forma puellis: possemus Plautum arcessere, Alcmenam in Amphitruone introducentem, quæ sibi non illam ducat esse dotem, quæ dos dicitur, sed pudicitiam & pudorem, & sedatam cupidinem. Verùm uti aliæ gentes, exempli gratia, Ebræi *Exod. 22, 16. Deuter. 22, 29.* Sic etiam Romani magnam dotis rationem habuerunt, aded ut filia Scipionis, Curii & Cincinnati, ne ob parentum inopiam indotatæ nubere, ex fisco dotatæ sint, uti ex historiarum monumentis constat. Ratio-

Rationes, quibus Rom. moti sunt, tum ab Oeconomicis, tum Politicis principiis desumptas, varias recenset Dn. Hahn. in *observat. ad Wesembec. tit. de Jur. dot. num. 1.* Joachim. à Beust. *supra laudato tract. part. 3. prefat.* Non tamen eò processerunt Roman. Legislatores, ut matrimonium sine dote esse non posse statuerent, v. l. ult. in pr. C. de donat. int. vir. & ux. l. ult. C. de repud. auth. praterea C. unde vir. & ux. quod tamen Jure Canonico cautum esse legimus. c. nullum. 6. caus. 10. *quast. 5.* Nec etiam dos non soluta dirimit matrimonium, quamvis hoc videri possit 1. ob legem ult. C. ad Sc. Vellej. Verùm non ejus est sententia, quod dirimatur matrimonium, sed distrahatu rconsensus eorum, qui matrimonium contraxerunt, ita ut in matrimonio, sed discordes vivant, & ob fidem, dotem datum iri, non observatam, rixis & dissidiis, & inde porrò repudio causa præberi queat, quod ex c. per vestras ext. de donat. int. vir. & ux. confirmatur. 2. ob leg. 9. ff. de condict. caus. dat. caus. non sec. At nec hic est quæstio, an propter dotem non solutam dirimatur matrimonium, sed esse necessariam vel promissæ dotis præstationem, vel impediri præstitæ conditionem: quia licet argui possit dolus mulieris, cujus jussu dos est promissa, non tamen argui possit dolus mariti, cui dos est promissa. Quoniam ergò sine dote matrimonia constare, possunt, nec ob dotem non solutam, non dirimantur, rectè inferitur etiam in dotis constitutione, nisi aliud quid specialiter cautum sit, jus commune observandum esse. Cum autem rursus certi juris sit, in stipulationibus dandi certum quid esse debere l. 75. de V. O. & si fundus promittatur non adjecto nomine; si triticum non expressa mensura, inutilem esse stipulationem l. 115. de V. O. cum generali, indefinita & incerta promissione, quis minimo defungi queat: nisi 1. constat v. c. ex sermone antehabito, de quo fundo, sive de cujus generis & quantitatis tritico cogitatum fuerit l. 94. de V. O. Quantitatem enim exprimi non est necesse, satis est si intelligatur. At si neque exprimatur, neque intelligatur, inutilis est stipulatio. Et ita 2. etiam intelligatur, si aliunde res determinetur, ut in l. 69. §. 4. ff. de Jur. dot. l. 14. de ann. leg. Et hoc etiam in legatis obtinet, quamvis ultima voluntas valde sit favorabilis, si enim domus in genere legata sit aut fundus, magis derisorium, quam utile legatum est, l. 71. de Leg. 1. quoniam hæc ejusmodi naturâ certis

finibus non continentur, sed hominis destinatione & facto constant. Non mirum igitur est, Imperatorem Alexandrum, tot excellentissimis Jctis stipatum, à natura stipulationis argumentum duxisse, & incertam dotis promissionem non valere, pronunciaffe.

Huic assertioni nihil officit l. 69. §. 4. ff. de Jur. dot. cujus verba sunt : Gener à Socero dotem , arbitrato foceri , certo die dari , non demonstrata re vel quantitate , stipulatus fuerat , arbitrio quoque detracto , stipulationem valere placuit , nec videri simile , quod fundo non demonstrato , nullum esse legatum , vel stipulationem fundi constare , cum inter modum constituendæ dotis & corpus ignorum differentia magna sit . Dotis enim quantitas pro modo facultatum patris & dignitate mariti constitui potest . Hac in lege nobis obveniunt , 1. promittens dotem , qui est focer ; & is , cui promittitur , qui gener est : constat autem ex supra deductis , patrem teneri ratione officii ad dotem filia dandam . 2. modus constituendi dotem , qui primò consideratur ratione arbitrii , quod vel ponatur in arbitrium foceri , vel arbiter prorsus nullus eligatur : sic enim verba , arbitrio detracto , intelligimus , ut scilicet arbitrii nullius mentio fiat , quam explicationem suadent verba finalia & ratio decisiva : secundò ratione rei vel quantitatis in dotem dandæ , quæ hic nulla demonstratur , adeoque id ipsum videtur , quod in nostra Constitutione affirmatur , dicendum esse ; Verùm , quod 3. notamus , aliter rem expedit Jctus , negando quicquam firmamenti esse in eo , quod fundo non demonstrato stipulatio vel legatum non valeat : cum alia sit ratio dotis . Hic quod de legato dicitur , diligenter pensitandum , quamvis enim ultima voluntas pleniorẽ admittat interpretationem , cujus rationem derivamus vel ex Seneca 4. de benefic. 22. quia plerique grati esse videntur , cum moriantur : vel ex Quintiliano dech. 308. in qua non aliud videtur solatium mortis , quam voluntas ultra mortem : cujus plenioris interpretationis exemplum , huc aliquo modo pertinens , habetur in l. ult. C. de contrah. emt. si componatur cum l. 1. ff. de Leg. 2. In l. ult. hoc affirmatur , si in contractu emtionis venditionis determinatio

ratio pretii in tertium sit collata, & ille tertius pretium non determi-
 naverit, vel quia non determinare voluit, vel quia non potuit, utpote
 morte præventus, quod tunc contractus constituatur irritus: secus
 autem decidit *d. l. i.* in qua in arbitrium tertii, si ille deficiat, boni viri
 surrogatur arbitrium, ratione ab natura ultimæ voluntatis repeten-
 da: nihilominus tamen hic magis favetur doti, quod ejus promissio,
 etiam re vel quantitate non demonstrata, à patre facta, tamen valeat,
 itidem à genio promissionis dotis, à patre factæ, accessita ratione,
 quod ejusmodi promissio incerta non sit, cum dotis quantitas pro
 modo facultatum patris & dignitate mariti constitui queat, & debeat
 etiam: In jure enim nostro non tantum id certum dicitur, quod sim-
 pliciter & absolute certum est, sive quod ex sua natura & pronuncia-
 tione hominis apparet quid, quale, quantum quesit *l. 74. l. 75. ff. de V. O.*
l. 6. ff. de R. C. verum etiam quod certum est relative, & quodammo-
 do, relatione e. g. ad arcam *l. 7. §. 1. l. 37. ff. de contrah. emr.* aut ad arbi-
 trium alicujus boni viri, *l. ult. C. de contrah. emr.* quod explicatius dif-
 fufum vide in Hodog. Jur. Jcti magni, Dn. Rebhanii, pag. 526. adeo-
 que in dicto casu etiam stipulatio certa est, ob negotii naturam, cum
 id agatur tacite, ut pro modo facultatum, & mariti dignitate, dos à
 patre constituatur. Quamvis ergò in *dict. l. 69. §. 4.* habeatur præ-
 dicatum, quod Rescriptum nostrum directò impugnat, Subjectum ta-
 men longè aliter se habet, nostra enim constitutio loquitur de uxore
 marito dotem incertam promittente, *dict. loc.* autem de patre: Ra-
 tionem diversitatis, quam & nos jam innuimus, reddit hanc Salicet.
in l. i. C. de dot. promiss. Ratio, inquit, diversitatis est, quia patris offi-
 cium est dotare filiam, non extranei, idèd pater facilius ex tali pro-
 missione, licet incerta, obligatur, quia & absque filiam dotare com-
 pelleretur. Et hæc etiam approbat Franciscus Duarenus *lib. 1.*
disputat. annivers. cap. 56. ubi ait hoc prius fuisse traditum à Con-
 stantino Harmenopulo in suo Promptuario Juris *lib. 4. tit. 8.* ver-
 ba, per Jo. Mercerus latinè reddita hæc sunt; Si sponderit mulier
 dotem dare, non adjecta quantitate, aut re certa expressa, quæ in do-
 tem detur, inutilis est ejusmodi dotis promissio, utpotè cum mulier
 possit vel vilissimum dotis nomine exhibere. Alia causa est patris
 dotem pro filia pollicentis, qui etsi quantitatem dotis non præstiterit,
 rata

rata tamen est ac valida promissio. Hoc enim cum dicit pater, non se se quantalibet dotem, sed quæ facultatibus par sit, daturum indicat. Sequitur Alciatus ad *l. nostram. num. 114. 117.* Corasius in *l. qui liberos. num. 92. ff. de R. N.* Ostendit hoc resolutio hæc *diñt. l. 69. §. 4.* Dotis indefinita promissio valet. Ratio debitandi, quod rei incertæ, veluti fundi, nec legatam, nec stipulatio valeat. Ratio decidendi, quod hic revera non sit res incerta, neque quæri, an valeat incerti corporis aut rei promissio, sed an valeat promissio dotis sub incerta determinatione, quæ scilicet determinatio sumatur à persona promittentis, quæ dotem constituere necesse habet, & ejusdem facultatibus simul & qualitate generis. Bachovius ad *Treuil. 2. vol. Disput. 7. thes. 4. lit. D.* Urges, quod & in extraneo militet idem favor dotis, qui in patre, respondemus cum Hahn. ad *π. Wesembec. tit. de jur. dot. num. 5.* decisionem hic non esse sumendam à favore dotis, sed exinde quod obligatio feminae nihil certi contineat, quæ nec nisi succedaneæ vel in subsidium obligatur, patris verò obligatio certum quid habeat ex juris constitutione. Objicitur *2. l. 3. C. de dot. promiss.* verum in ista constitutione eadem haberi videtur facti species, quæ est in *l. 69. §. 4. ff. de jur. dot.* quamvis enim nomen ejus, qui dotem dare promissit, non exprimatur, ut in Constitutionibus Principum non semel fieri consuevit, tamen quid inde absurdi emerget, si cum *Gl. diñt. l. 3.* restringatur ad istum promittentem, cujus promissioni inest arbitrium boni viri, h. e. ad patrem, bonus enim pater pro modo facultatum suarum dotat. Sunt equidem Dd. qui putant aliud esse in extraneo ac in uxore, quod cum mulier in genere dotem promittit, sua referat, nullam vel minimam dotem esse in obligatione, ut omnia reliqua bona sibi propria habeat, titulo dotis non obligata, sed quando alius dotem pro muliere incertam promittit, efficaciter teneatur, quia non solum mariti, sed multo magis mulieris interfit, dotem boni viri arbitrio taxari, ne mulier fiat indotata, & sic fortasse à viro domo expellatur, *l. ult. C. ad Sct. Vellej.* Hæc Bronchorst. *εναρτιογραφία centur. 3. assert. 10.* quoniam autem nostræ Constitutionis ratio est generalis, quæ ad extraneum etiam optimè porrigi possit, istam limitationem hinc amandamus. Dicis 3. maritus tamen interea, cui dos ab uxore promissa, falli non debet: reponimus maritum jura scire debe-

debere, sibi que vigilare & prospicere cautius, nec tantum in praesens, quod aliquando fieri scimus, sed etiam in longinquum consultare, praesertim etiam quod sponso incumbat ante nuptias quid sponso donare, quae donatio propter nuptias vocata, veluti contraria mariti dos est, hostimentum, ἀντιδωρεῖα dotis uxoriae: unde etiam ἀντιδωρεῖν, l. ult. c. de donat. ant. nupt. Objicis 4. uxore promittente dotem, quantitatem etiam ex utroque illo, quod proponitur in dict. l. 69. §. 4. ff. de Jur. dot. Videlicet facultatibus uxoris, & dignitate tum ipsius, tum mariti, determinari posse, quod etiam velit l. 60. ff. de Jur. dot. Regerimus in dict. l. 69. quod jam saepius inculcatum, idem patrem etiam ob incertam dotis promissionem obligatum esse, quod, etiam nulla interveniente promissione, nihilominus pro modo facultatum & dignitate mariti dotem dare devinctus sit, quae ratio omnino hic cessat. In l. 60. autem de incerta dotis promissione, & quantitate incerta nullum verbum habetur; & sensus ejus hic est; si adulta, quae curatorem habet, dotem certae quantitatis promittit, curatorem ejus consensum suum accommodare debere, prout facultates mulieris, ejusque & viri dignitas & ratio postulat atque patitur. Itaque mulieri immoderatam dotem promittenti suum consensum curator non accommodabit. l. 71. ff. eod. Alia igitur est quaestio an foemina ex incerta dotis promissione teneatur, & alia, in quantum foeminae dotem promittenti, Curator consentire queat.

Satis ergo cum videamur sententiam circa nostrum Rescriptum in tuto collocasse, etiam alias Dd. circa dict. l. 69. §. 4. & nostram l. 1. conciliationes adferre, potissimas autem, operae pretium esse ducimus.

Sunt autem 1. qui opinantur dict. l. 69. §. 4. per nostram Constitutionem abrogatam esse. Zafius in l. ita stipulatus sum de V. O. num. 15. Enimvero quo minus huic sententiae subscribamus, & istam l. in spongiam sinamus incumbere, protestationes Imperatorum efficiunt, qui hanc suspensionem enixe à se amoliri satagunt, quasi juris corrigendi, nisi praegnans aliqua sit causa, libidine teneantur, vid. l. 25. C. de inoffic. testam. l. 32. §. ult. C. de Appellat. Studiosos juris idem admonent, ut leges concordare discant, Novell. 53. cap. 6. in fin. quam ut earum correctionem, l. un. C. de inoffic. dot. c. cum expediat 29. ibi;

concordare jura juribus, & eorum correctiones si sustineri valeant, evitari.
ext. de elect. & electi potestat. in 6. induci patiantur l. 4. ff. de pen.
 Quod maxime de nostra Imperatore sperandum est, ut ex iis quæ su-
 pra in hunc finem sub voce Alexander exposuimus, liquet. Accurs.
ad nostram l. 1. in verb. dotem. putat, quod in *dist. l. 69. §. 4.* incerta do-
 tis promissio valeat ided, quoniam in tertii boni viri arbitrium colla-
 ta sit: Refutatur autem per verb. etiam detracto arbitrio. Quæ
 phrasis uti capi debeat, supra in expositione *l. 69. §. 4.* dictum est. Ille
 ipse Accurs. putavit etiam in nostro casu intercessisse scripturam tan-
 tum, non veto stipulationem, quod sequitur etiam Cynus in no-
 stra *l. 1. verbis*; *Respondeo ergo, quod ibi dos fuit promissa, licet incerta, hic*
nullo modo promissa, sed tantum fuit scriptum, quod erat promissa, qua
scriptura nullam parit obligationem. Refelluntur per ea quæ supra
 ad verba; *Adscriptum nuptiali instrumento*, notata sunt. Addit Ni-
 col. de Passerib. in sua *Conciliatione cunctarum legum. pag. 800.* ubi sen-
 tentiam huic Accursii refert, nihil referre, an dos promittatur stipu-
 latione, an verò nudo pacto, nam utroque modo deberi, per *l. 6. C.*
de dot. promiss. quasi scilicet Imperatori nostro Alexandro, in mentem
 potuisset venisse, quid Imp. Theodof. & Valentin. post duo secula
 constituti sint? Eberhard. Bronchorst. *ἐπιτομὴν 3. cap. 10.*
 ita rem posse expediri putat; privilegium dotis est, ut licet quis gene-
 raliter dotem sine designatione quantitatis, aut certæ rei promiserit,
 tamen teneatur efficaciter, dotisque quantitas pro modo facultatum
 promittentis, & dignitate mariti, mulierisque statuenda est, idque
 verum etiam in patre puellæ, quam extraneo. Objicitur *l. 1. C. de*
dot. promiss. Respondeo, ibi ipsa mulier obligaverat suam personam
 ad dotem dandam, itaque alii, qui dotem promiserunt, minimè ob-
 ligatione adstringuntur. Hoc igitur tantum in ista lege deciditur,
 quod cum nihil sit mulieri promissum, sed ipsa promiserit dotem,
 mulierem quoque non posse intendere actionem ad dotem dandam
 (vult dicere ad dotem consequendam; adjicit hoc Nicol. de Passer.
dist. tract.) sed de hac questione, an incerta promissio dotis mulie-
 rem obliget, nihil in ista lege definitur, si tamen quid certi statuen-
 dum esset, dicendum est, obligari mulierem, ut dotem pro modo sua-
 rum facultatum, & dignitate mariti constituat. Nam in piis cau-
 sis,

sis, uti est dotis constitutio, incertitudo non vitiat promissionem. si filia de leg. 3. Hæc Bronchorst. Verum, mirum sibi fingat casum, necesse est ei, qui huic assertioni assurgit, prorsus enim legem contorquet, uti iterum ex supra proposita & excussa facti specie, ad liquidum redigitur. Crotus in nostra l. 1. num. 97. docet, duntaxat dubitari, an in casu, in quo fuit promissa dos incerta, agi possit ad interesse, & ad usuras dotis, cujus solutio fuit dilata per promittentem, & deciditur quod non, quia antequam certificetur, quanta debeat esse dos, promittens non est in mora constitutus. Et quod hoc sit verum, satis patet ex verbis illius textus, dum dicit, frustra existimas actionem tibi competere ex eo, quod dos promissa fuit, nec præstita fuerit, & sic conquerebatur maritus, quod sibi dos non fuit præstita, cum pro parte sua adimplevisset contractum, ideò petebat usuras dotis non solutæ. Verum quid est divinare, si hoc non est? Simpliciter enim dicitur, quod dos promissa, nec præstita fuerit, nullum verbum de usuris habetur. Interea tamen non negamus, in Rescriptis nimis concisè aliquando compositis, ne quid contra analogiam juris emergat, huc nonnunquam confugiendum, & casum, qui tamen ex rescripto certò elici nequeat, fingendum esse, & sic quasi sibimetipsi quasi imponendum: verum huc nulla nos adigit necessitas, adeoque stamus verbis simpliciter. Ejusdem commatis est conciliatio Forcatuli 2. Cupidini. num. 8. & 9. quam refert & sequitur Gothofred. in not. quasi maritus indefinitæ dotis promissionem, ad omnium bonorum extendere (cum id nulla lege prohibeatur. l. 4. C. de Jur. dot.) voluerit: ac si Imperator diceret, valet promissio dotis: sed frustra nimiam dotem tibi esse præstandam opinaris. Hac de solutione Johan. Fridericus de Sole in suo tractatu de dot. part. 1. quest. 15. num. 13. judicat, quod si esset tam similis lepori, quam somnio, non esset mirum, quod canes eam diu devorassent. Et Gothofred. ipse agnoscit, illam minus textui respondere, omnem enim prorsus actionem denegat Imperator, frustra existimas actionem tibi competere, quod verbum, ipso jure deficere actionem, & nullitatem actus significat. Omnem porro constitutionis nostræ verbis vim detrahit Gulyerm. Forner. lib. 3. select. consil. 24. opinatur enim in nostro casu nullam omninò à quoque dotem Claudio fuisse

C 3

pro-

promissam, etsi nuptiali instrumento adscriptum, quod ea, quæ nubebat, dotem dare promiserit. Movetur verbis quasi promissa, quo sermone falsa ac temerè arrepta opinio significetur: & licet regulariter fidem instrumenti sequamur *l. sciendum de V. O.* sæpè tamen tabellionum multa de suo adscribentium, & affingentium, vitio, negligentia vel astutia hanc juris definitionem offendi. *l. si librarius. de R. I.* Ut interdum plus nuncupatum, minus scriptum, vel contra plus scriptum, minus cautum esse videatur. *l. 4. C. de dot. promiss.* adeoque etsi pro instrumento præsumatur, tamen veritati locum superesse *l. optimam. C. de contrab. stipul.* Ex quibus relinqui denique, indotatam uxorem in nostra *l. 1. Claudio nupsisse.* Verùm quam ipsis verbis & ratione concludendi retundatur hæc opinio, cuius, qui non peponem pro corde habet, in facili est colligere. Mantica in *tract. de tac. & ambig. lib. 12. Tit. 22. num. 13.* variis recensitis simul & rejectis opinionibus, tandem & suam in medium proponit, putat autem, hanc legem posse ita intelligi, ut loquatur de actione, quæ mulieri competit pro repetitione dotis, quæ non potest oriri ex eo instrumento, in quo scriptum est, quod ea, quæ nubebat dotem dare promiserit, sed oportet etiam probare dotem fuisse traditam vel numeratam. *l. 1. C. de dot. caut. non num.* Verùm ipse sibi respondet, dum ait; præsupponere istum textum, tum competere actionem, si species vel certa quantitas expressa sit, & tamen, nisi probetur traditio vel numeratio pro repetitione dotis non competere actionem. *dict. l. 1.* quod enim ibi addit, non procedere argumentum à sensu contrario, vulgari nititur postulato, quod argumentatio à sensu contrario in ll. Codicis non procedat, cum enim ad speciem propositam leges illæ accommodatæ sint, inquirunt, non continent generales juris definitiones. Verùm distinguendum est inter Rescriptum, & Rescripti rationem, quæ si sit generalis, nihil obstat quo minus à sensu contrario argumentum deduci queat, modo leges veræ oppositionis attendantur. Præterea Mantica aliam facti speciem, quam quæ revera est, somniat, fœminamque consuluisse Imperatorem, in inscriptione inductus, falso opinatur, uti jam supra etiam monitum & simul probatum est.

Tantum!

Præ.

Præcellenti, Præclarissimoque
DN. CANDIDATO,
Amico Honoratissimo.

Quot quot nubiferum formosi numina Pindi
Culmen amant, artes quem docuere suas:
En! venit in Templum Themidis quæritque co-
ronam.

Promeritam studio, quam Themis ipsa dabit.
Quis venit? Et quisnam dignos sibi quærit ho-
nores?

CRUSIUS eximius quærit Et iste venit.
Rectè. Vix alium potius qui munere dignus
Quærere Sol etiam, si velit, ipse potest.
Suscipias **CRUSI** Themis hæc quæ munera de-
fert,

Et quas Vulcani non rapit æstus, opes.
Sis Patriæ sperata salus. Maneas mihi amicus
Cujus Amor, Virtus, non moritura Mihi.

in quibus hæc præsentibus Tem-
plum deposuit
Henricus Munter/LL.C.

Vivi-

Vivitur ingenio, virtute, ac alite fama:
Ingenium, virtus, sunt tua: fama venit.

Grati & Amici Animi
τεκμήριον apponit

Daniel Steinbock.

F I N I S.

Strassburg, Diss., 1663-64

ULB Halle

002 275 287

3

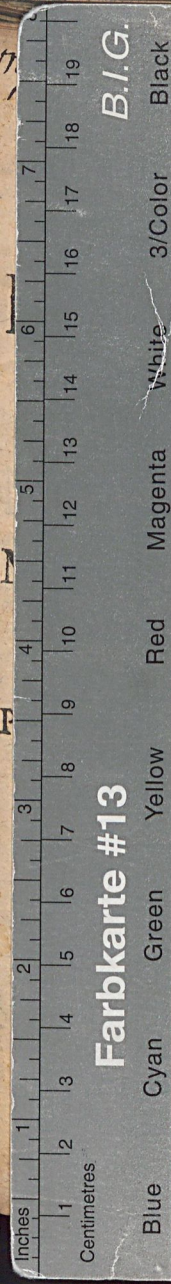
f

Sb.

VD 17

B.I.G.

Farbkarte #13

V.
 IRIDICA
 LIS,
 A DO-
 SIONE,
 romiff.
 horitate
 MPLISSIMI
 CTORUM
 um Academia
 icentia, & supre-
 Gradu
 m ibit,
 S Krauß/
 ensis.
 ATI,
 ANIS.
 III.

XXVII.
 10
 7663,9

90x

